

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem

28-as számú művészeti-és
művelődéstörténeti besorolású
doktori iskola

ROBERT VOLKMANN MAGYAR
ZONGORAMŰVEI

BARTHA ILDIKÓ

DOKTORI ÉRTEKEZÉS

2017

6. Mellékletek

1. melléklet: *A Zeneakadémia első, 1875–1876. évi tanfolyamának tan- és órarendje*¹

242					
Tan- és órarendje.					
Az orsz. magy. kir. zeneakadémia 1875 ¹ évi tanfolyamának.					
A nagygu. közokt. miniszt. jóváhagyása mellett.					
Nap.	Liszt F.	Erkel F.	Volkman R.	Ábrányi K.	Nikolits S.
	Tantárgy.	Tantárgy.	Tantárgy.	Tantárgy.	Tantárgy.
Hétfő.		Zongora. III. IV. oszt. 10–12. Délelőtt.	Ószhangzattan. Zene- szerzés I. II. oszt. 10–12. Délelőtt. Ellenpontozat. Hangsze- relés III. IV. oszt. 3–5. Délután.	Zen. Aestetika. II. oszt. 9–10. Délelőtt.	Zenétörténelem. I. oszt. 2–3. Délután. Ellenpontozat. Hangsze- relés. II. oszt. 3–4. Délután.
Kedd.	Zongora. Legmagasb ki- művelés. 6–7. Délután.	A magyar zene gyakor- lati tárgyatása. III. IV. oszt. 9–10. Délelőtt.		Ószhangzattan. Zene- szerzés. I. oszt. 3–4. Délelőtt. Magyar prozódia vonat- kozásai a magyar dal- ra II. oszt. 9–10. Délután.	
Szerda.			Ószhangzattan. Zene- szerzés. I. II. oszt. 10–12. Délelőtt.	Ószhangzattan. Zene- szerzés. I. oszt. 3–4. Délután. Magyar prozódia vonat- kozásai a magyar dal- ra. II. oszt. 4–5. Délután.	Zenétörténelem. III. oszt. 2–3. Délután. Ellenpontozat. Hangsze- relés. II. oszt. 3–4. Délután.
Csütörtök.		Zongora. III. IV. oszt. 10–12. Délelőtt.			
Péntek.	Zongora. Legfelsőbb ki- művelés. 5–7. Délután.		Ellenpontozat. Hang- szerzés. III. IV. oszt. 10–12. Délelőtt.	Szépézel. II. oszt. 9–10. Délelőtt.	Zenétörténelem. II. oszt. 2–3. Délután. Ellenpontozat. Hangsze- relés. 3–4. Délután.
Sombat.	S z ü n i d ő.				
Vasárnap.					
Órák száma	4.	5.	8.	6.	6.
Összesen hetenként: 29 óra.					

¹ <http://lisztmuseum.hu/catalogue/?q=hu/adatlista> (utolsó megtekintés dátuma: 2016. október 20.).

2. melléklet: Robert Volkmann magyaros és magyar vonatkozású zongoraműveinek jegyzéke

A mű címe, a ciklusok tételei	Opusz-száma és keletkezési ideje	Kottakiadása	Hangfelvétele	Korabeli átiratai
<i>Souvenir de Maróth</i> [Pilismaróti emlék] Impromptu	op. 6, 1852	Bécs: C. A. Spina, (Diabelli) é.n.	Robert Volkmann: <i>Zongoraművek</i> , Budapest: Hungaroton, 2004. HCD 32231	
<i>Ungarische Lieder für das Piano</i> [Magyar dalok zongorára]	op. 20, 1855	Pest: Rózsavölgyi és társa, 1855.	Volkmann: <i>Zongoraművek</i> , HCD 32231	
<i>Visegrád</i> . 12 Musikalische Dichtungen [12 zeneköltemény] 1 <i>Der Schwur</i> / Az eskü 2 <i>Waffentanz</i> / Fegyvertánc 3 <i>Beim Bankett</i> / A Tornál 4 <i>Minne</i> / Szerelem	op. 21, 1855	Pest: Rózsavölgyi, é.n. London: Augener & Co, é.n. Budapest: Neuma, 2008.	Robert Volkmann: <i>Zongoraművek</i> , HCD 32231	Zwei Stücke aus <i>Visegrád</i> op. 21. für Orchester (<i>Die Wahrsagerin, Soliman</i>) Julius Káldy. Drei Stücke aus <i>Visegrád</i> op. 21. für Militärorchester (<i>Lied vom Helden, Brautlied, Waffentanz</i>) Ákos von Buttykay.

<p>5 <i>Blumenstück</i> / Virányom 6 <i>Brautlied</i> / Menyegzői dal 7 <i>Die Wahrsagerin</i> / A jósnő 8 <i>Pastorale</i> / Nyájdal 9 <i>Das Lied vom Helden</i> / Hősdal 10 <i>Der Page</i> / Az apród 11 <i>Soliman</i> / Soliman 12 <i>Am Salamonsturm</i> / Salamon tornyánál</p>				<p>Fünf Stücke aus <i>Visegrád</i>, op. 21. für Violoncello und Klavier (<i>Blumenstück, Minne, Brautlied, Der Page, Soliman</i>) Leopold Grützmacher.</p> <p>Drei Stücke aus <i>Visegrád</i>, op. 21. für zwei Klaviere (<i>Waffentanz, Brautlied, Soliman.</i>) Henri Gobbi</p>
<p><i>Au tombeau du comte Szechenyi</i> – Fantaisie / <i>Szechenyi sírjánál</i> – Ábránd</p>	op. 41, 1860	Pest: Heckenast, 1860.	Volkmann: <i>Zongoraművek</i> , HCD 32231	
<p><i>Sieben ungarische Skizzen</i> / <i>Magyar zenevázlatok</i></p> <p>1 <i>Zum Empfange</i> / Ünnepléyes fogadás 2 <i>Das Fischermädchen</i> / A halászeány 3 <i>Ernster Gang</i> / Komoly menet 4 <i>Junges Blut</i> / Fiala kedély 5 <i>In der Kapelle</i> / A kápolnában 6 <i>Ritterstück</i> / A lovag 7 <i>Unter der Linde</i> / A hársak alatt</p>	op. 24, 1861	Pest: Rózsavölgyi és társa, é.n. [1883 után] London: Augener & Co, é.n.		<p>Drei Stücke aus den <i>Sieben ungarische Skizzen</i> op. 24. (<i>Ritterstück, Ernster Gang, Unter der Linde</i>) Ákos von Buttykay</p> <p><i>Sieben ungarische Skizzen</i> op. 24. für Violoncello und Klavier, Leopold Grützmacher</p>

7. Bibliográfia

- Ábrányi Kornél: „Volkmann Róbert” In: Radó Antal (szerk.): *Jellemképek a magyar zenevilágból*. Budapest: Lampel Róbert [Wodianer F. és fiai] cs. és k. udv. könyvkereskedés kiadása, 1900.
- B...s.: „Zenemű-tár. Volkmann Róbert”. *Zenészet* 1/32 (1861. május): 254–255.
- Csanda Mária: *Robert Volkmann*. http://lfze.hu/hu/nagy-elodok/-/asset_publisher/HVHn5fqOrfp7/content/robert-volkmann/10192?sessionId=BEE38_A529AF22FD7FF9705F53471C56D (utolsó megtekintés dátuma: 2017. 06.11.).
- Demény János: „Bartók Béla és a Zeneakadémia” In: Ujfalussy József (szerk.): *A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola 100 éve. Dokumentumok, tanulmányok, emlékezések*. Budapest: Zeneműkiadó Vállalat, 1977.
- Eckhardt Mária: „Zichy Géza” In: Boronkay Antal (szerk.): *Brockhaus Riemann Zenei Lexikon*. 3. kötet. Budapest: Zeneműkiadó Vállalat, 1985. 713–714.
- Gombos László: „A Huber-Hubay család a 19. századi zeneélet sakkjátszmájában” http://www.zti.hu/mza/docs/Berlasz70/Berlasz70_GombosLaszlo_Huber-Hubay_csalad.pdf (utolsó megtekintés: 2016.04.24.)
- Hankiss Elemér (közr.): *Liszt Ferenc válogatott írásai*. I-II. kötet. Budapest: Zeneműkiadó, 1959.
- Haraszi Emil: *Hubay Jenő élete és munkái*. Budapest: Singer és Wolfner, 1913.
- Helm, Eugene és Hartung, Günter: „Reichardt, Johann Friedrich”. In: Stanley Sadie (szerk.): *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 21 kötet London: Macmillan, 2001. 137–141.
- Hubay Cebrián Andor: *Apám, Hubay Jenő. Egy nagy művész életregénye – történelmi háttérrel*. A bevezetőt és a lábjegyzeteket írta: Reményi Gyenes István. Budapest: Ariadne Kiadó, 1992.
- Juhász Sándor: *Egy gyűjtő portréja*. http://artportal.hu/pdf/24_elischer_katalogus.pdf (utolsó megtekintés: 2016. augusztus 1.)
- K: „A legmagyarabb német zeneszerző”. *Várnegyed* 20/8 (2015. április): 2.
- Kéry János: *Székely István*. DLA disszertáció, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, 2015. <http://docs.lfze.hu/netfolder/public/PublicNet/Doktori%20dolgozatok/keryjanos/disszertacio.pdf> (utolsó megtekintés dátuma: 2017. 07.22.).
- Krause, Peter és King, Alec Hyatt: „Becker, Carl Ferdinand”. In: Stanley Sadie (szerk.): *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 3. kötet. London: Macmillan, 2001. 45.
- MacGregor, Lynda: „Grützmacher, Friedrich Wilhelm Ludwig” In: Stanley Sadie (szerk.): *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 10. kötet. London: Macmillan, 2001. 466–467.

- Maier, Gunter: „Zumsteeg [Zum Steeg], Johann Rudolf”. In: Stanley Sadie (szerk.): *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 27. kötet. London: Macmillian, 2001. 883–885.
- Major Ervin: „Füredi (Füredy) Mihály” In: Bartha Dénes (szerk.): *Zenei Lexikon*. I. kötet. Budapest: Zeneműkiadó Vállalat, 1965. 682.
- Major Ervin: „Gobbi Henrik” In: Bartha Dénes (szerk.) *Zenei Lexikon*. II. kötet. Budapest: Zeneműkiadó Vállalat, 1965. 57.
- Molnár Antal: „Brahms és Magyarország”. In: Molnár Antal: *Brahms*. szerk. Varga Péter. Budapest: Palatinus, 1997.
- Moravcsik Géza: *Az Országos Magyar Királyi Zeneművészeti Főiskola jubileumi évkönyve*. Budapest: Országos Magyar Királyi Zeneművészeti Főiskola, 1925.
- Moravcsik Géza: *Az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia története 1875-1907. Liszt működésének kora*. Budapest: Athenaeum Rt, 1907.
- Mosonyi Mihály: „Volkmann Róbert a zeneköltő”. *Zenészeti lapok* 3/26 (1863. március): 203–206.
- N.N.: „Szabados Béla” In: Boronkay Antal (szerk.): *Brockhaus Riemann Zenei Lexikon*. 3. kötet. Budapest: Zeneműkiadó Vállalat, 1985. 426.
- N.N.: „Aggházy Károly zongoraművész és zeneszerző”. <http://agghazy.lapunk.hu> (utolsó megtekintés dátuma: 2016. október 20.).
- N.N.: „Anacker, August Ferdinand”. In: Bartha Dénes (szerk.): *Zenei Lexikon*. I. Budapest: Zeneműkiadó Vállalat, 1965. 65.
- N.N.: „Buttykay Ákos” In: Bartha Dénes (szerk.): *Zenei Lexikon*. I. Budapest: Zeneműkiadó Vállalat, 1965. 318–319.
- N.N.: „Eötvös József”. *Magyar Nagylexikon*. VII. kötet. Budapest: Magyar Nagylexikon Rt, 1998. 349–351.
- N.N.: „Music and Musicians”. *The Musical Critic*. 5/23 (1882. július 5 – július 20).
- N.N.: „Rosty Pál” In: Markó László (szerk.): *Új Magyar Életrajzi Lexikon*. V. kötet. Budapest: Magyar Könyvklub, 2004. 820.
- N.N.: „Volkmann Róbert”. *Vasárnapi újság*, 7/25 (1860. június): 293-294.
- Prusi: „Heckenast villája Pilismaróthon” http://prusi.blog.hu/2013/08/28/heckenast_villaja_pilismaroton (utolsó megtekintés: 2016. július 11.).
- Radamanthos: „Albumblatt (Canon) für das Pianoforte, von Carl Aggházy” *Zenészeti Lapok* XI/31 (1871. május 21). 494.
- Siklós Albert: „Volkmann Róbert”. *Budapesti Szemle* 1915/43 162.köt. 461.sz. (1915. május): 295–299.
- Sulyok Imre: „Robert Volkmann”. Lemezismertető. Budapest: Hungaroton, 2004. HCD 32231.
- Szemző Piroska: „Heckenast Gusztáv, a zenei kiadó. Liszt Ferenctől Volkmann Róbertig”. *Magyar Könyvszemle* 77/4 (1961. október–december): 432–465.

- Szirányi Gábor: „Szendy Árpád. Liszt Ferenc tanítványa” <http://www.parlando.hu/2011/2011-1/2011-1-05-Sziranyi.htm>. (utolsó megtekintés dátuma: 2016.01.30).
- Tóth Aladár: „Volkmann Friedrich Robert”. In: Szabolcsi Bence és Tóth Aladár (szerk.) *Zenei lexikon. A zene történet és zene tudomány enciklopédiája*. II. kötet. (Budapest: Győző Andor kiadása, 1931). 675–678.
- Ujfalussy József: *A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola 100 éve: dokumentumok, tanulmányok, emlékezések*. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
- Volkmann, Hans (közr.): *Briefe von Robert Volkmann*. Leipzig: Breitkopf und Härtel, 1917.
- Volkmann, Hans: *Robert Volkmann. Sein Leben und Seine Werke*. Leipzig: Hermann Seemann Nachfolger, 1903.
- Volkmann, Robert: *Visegrád. 12 Musikalische Dichtungen*. Budapest: Edition Neuma, 2008.
- Walker, Alan: *Liszt Ferenc. A weimari évek 1848–1861*. Ford.: Rácz Judit Budapest: Editio Musica, 1994.
- Walker, Alan: *Liszt Ferenc. Az utolsó évek 1861–1886*. Ford.: Fejérvári Boldizsár Budapest: Editio Musica, 2003.
- Zichy Géza: „Ismerkedésem Volkmannel”. In: Zichy Géza (szerk.) *Emlékeim*. I-II. kötet. Budapest: Franklin Társulat, 1912.

Dr. Bartha Ildikó: Robert Volkmann magyar zongoraművei c. disszertációjának a Parlandóban 5 részletben közzétett előző fejezetei alább megismerhetők:

[Dr. Bartha Ildikó: Robert Volkmann magyar zongoraművei \(5/1.\) \(pdf\)](#) (Parlando 2018/6.)

[Dr. Bartha Ildikó: Robert Volkmann magyar zongoraművei \(5/2. rész\) \(pdf\)](#) (Parlando 2018/7.)

[Dr. Bartha Ildikó: Robert Volkmann magyar zongoraművei \(5/3. rész\) \(pdf\) \(13 MB\)](#) (Parlando 2018/8.)

[Dr. Bartha Ildikó: Robert Volkmann magyar zongoraművei \(5/4.\) \(pdf\)](#) (Parlando 2019/1.)

Dr. Bartha Ildikó zenei tanulmányait 4 éves korában kezdte az Újfehértói Zeneiskolában Hidegkúthy Edit zongoratanárnőnél, majd 2 év múlva Debrecenben a Simonffy Emil Zeneiskolában folytatta Balácsi Péternénél. Zeneiskolai tanulmányai alatt, 3 évig a zongora mellett, hegedülni is tanult Szesztay Zsoltnénál, az 5. és 6. osztályban pedig Irmay Kálmán főiskolai zongoratanár tanítványa lehetett, mint tehetséges B-s növendék. A középiskolát Debrecenben a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában végezte dr. Duffek Mihály tanítványaként. Zongora tanulmányait érettségi után az akkor még Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán folytatta szintén dr. Duffek Mihálynál előbb főiskolai, majd egyetemi tagozaton. Egy év után dr. Hargithay Imrénél, majd mellette felvette az orgona szakot dr. Karasszon Dezsőnél. Másodévesként a csellista Nagy Ágnes kamaratársával első díjat nyert a Lajtha László Országos Kamaraversenyen. Főiskolai éve alatt, végzősként külföldi ösztöndíjat nyert az Amerikai Egyesült Államokbeli Boise State University zongoraszakára, így egy évig az USA-ban tanulhatott, ahol két versenyen (az Idaho állam zongoraversenyén és az Észak-nyugati államok versenyén) is első díjat nyert. Diploma megszerzése után előbb a debreceni Simonffy Emil Zeneiskolában, majd a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában helyezkedett el, mint zongoratanár és korrepetitor. A két iskola azóta egy intézménnyé vált, amelynek jelenleg is a tanára. Számptalan kurzuson vett részt, mint pl. Némethy Attila, Szokolay Balázs, Fenyő Gusztáv, Lantos István, Alwin Bär, Malcolm Bilson és Bogányi Gergely kurzusain. 1997-ben Fenyő Gusztáv meghívására a skóciai Ayton Castle-ben adott nagy sikerű hangversenyt, amiről a helyi újságban jelent meg elismerő kritika. 2018-ban szerzett doktori fokozatot a Budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen, kutatási területe Robert Volkmann magyar zongoraművei. Aktív zongoraművész, aki a tanítás mellett rendszeresen ad koncertet vidéken, vagy Debrecenben, illetve iskolája zenei rendezvényein is gyakran fellép, mint például a hagyományos, minden évben megrendezendő tanári hangversenyeken. 2015-ben, Robert Volkmann bicentenáriuma a zeneszerző műveiből szervezett hangversenyt, melynek nem csak szervezője, de egyik előadója is volt.